

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

OCAK 2021

Sayı 93

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi	1
Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi	2
Küresel Ekonomideki Gelişmeler	3
Dünya Ekonomisi	3
ABD	4
EURO BÖLGESİ-AB	4
Almanya	5
İngiltere	5
Japonya	6
Çin	7
Hindistan	7
Güney Kore	8
Brezilya	8
Rusya	9
İmalat PMI İncelemesi - Aralık 2020	10
Döviz Kurları İncelemesi - Aralık 2020	11
Teknoloji ve Inovasyon Gündemi	12
Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler	13
Enflasyon - Aralık 2020	13
Sanayi Üretim Endeksi - Kasım 2020	14
Kapasite Kullanım Oranı - Aralık 2020	15
Güven Endeksleri ve Bütçe	16
Hane Halkı İşgücü Verileri - Ekim 2020	17
Ödemeler Dengesi - Kasım 2020	18
Dış Ticaret Verileri - Kasım 2020	19
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye	20
Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir	21
İhracatta Yeni Rotalar: ABD	22

KÜRESEL EKONOMİ YÖNETİCİ ÖZETİ

KÜRESEL

- Aşı uyum takvimindeki gecikmelerin ve mutasyonların belirsizliği artırıyor. IMF, küresel ölçekte mali ve parasal desteğin sürdürülmesi çağrısında bulundu.
- Fitch Ratings , 2021'in gelişen ekonomilerin yılı olacağını ve gelişen ekonomilere yönelik sermaye akışının artacağını açıkladı.
- Toplam küresel kamu borcu 2020'de 10 trilyon Dolar artarak 77,8 trilyon Dolar'a ulaştı.
- OPEC, petrol ve enerji fiyatlarının düşük seyretmesini öngörüyor.

GELİŞMİŞ EKONOMİLER

- **ABD**'de Kongre binası saldırıları siyasi riskleri artırdı. Başkan Biden, 1,9 trilyon Dolar'lık yeni bir destek paketi önerisi açıkladı. Morgan Stanley 2021'de ABD ekonomisinin beklentilerinden daha iyi bir performans kaydederek, yüzde 5,9 büyüyeceğini öngörüyor.
- **AB** genelinde vaka sayıları ciddiyetini koruyor. AB Komisyonu, Euro Bölgesi büyüme tahminini yüzde 6,1'den yüzde 4'e indirdi. Euro'nun güçlenmesi ise enflasyon hedeflerindeki belirsizliği artırıyor.
- **Almanya**, 2020'de yüzde 5 küçülerek 11 yıl aradan sonra ilk kez daraldı.
- **İngiltere**, mutasyonlu virüs sebebiyle vakaları rekor düzeyde artan sınırlarını kapatırken, 4.6 milyar Sterlin'lik yeni bir destek paketi açıklandı.
- **Japonya**'da vaka artışı sebebiyle OHAL'e gidilirken, ekonomide 2021'e yönelik iyimserlik havası bozulmuyor.

GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

- **Çin** ekonomisi, 2020'de yüzde 2,3 büyüyerek, ekonomideki toparlanmasını tekrar kanıtladı.
- **Hindistan**'da işsizlik artarken, 2020'de çift haneye varabilecek daralma bekleniyor.
- **Brezilya**'da enflasyon son 20 yılın zirvesine çıktı. Ancak, pandemiye rağmen 2020'de dış ticaret fazlası yüzde 6,2 arttı.
- **Güney Kore**'de pandemi ile başarılı mücadeleye rağmen işsizlik %4 ile son 20 yılın zirvesine çıktı.
- **Rusya**'da dolarizasyonu durdurma politikası sonucunda, ilk kez rezervlerde altının payı Dolar'ı geçti.

TÜRKİYE EKONOMİSİ YÖNETİCİ ÖZETİ

Enflasyon (Aralık 2020)

TÜFE yıllık %14,60, aylık %25,15 arttı.

Yİ-ÜFE yıllık %23,11, aylık %56 arttı.

Sanayi Üretim Endeksi (Kasım 2020)

Toplam Sanayi %11,0 arttı.

İmalat Sanayi %11,6 arttı.

Kapasite Kul. Oranı (Aralık 2020)

Bir önceki aya göre **0,2 puan gerileyerek %75,6** oldu.

İşgücü Verileri (Ekim 2020)

İşsizlik Oranı; %12,7

İşsiz sayısı; 4,0 milyon kişi oldu.

Dış Ticaret (Kasım 2020)

İhracat %0,9 azalarak 16,1 milyar \$

İthalat %15,9 artarak 21,1 milyar \$

Dış Tic. Açığı %153 artarak -5 milyar \$ olarak gerçekleşti.

Güven Endeksleri (Aralık 2020)

Reel Kesim Güveni 2,9 puan artarak 106,8

Tüketici Güveni sabit kalarak 80,1

Ekonomik Güven 3,1 puan azalarak 86,4 seviyesinde gerçekleşti.

Cari Denge (Kasım 2020)

Yıllık bazda 4.048 milyon Dolar artarak -4.063 milyon Dolar açık verdi.

Faiz Oranı

Politika Faizi değiştirilmeyerek %17 seviyesinde sabit tutuldu.

PMI&CDS (Aralık 2020)

İmalat PMI aylık 0,6 puan azalarak 50,8 oldu.

CDS (Aralık 2020)

CDS aylık 306 puan düzeyine gerçekleşti. 22

Ocak 2021 itibariyle 326 düzeyinde seyrediyor.

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

Dünya genelinde aşılama çalışmaları hız kazanırken, aşı uyum takvimindeki gecikmeler, sürece ilişkin belirsizlikleri artırıyor. Artan belirsizlikleri dikkate alan IMF, küresel ölçekte mali ve parasal desteğin sürdürülmesi çağrısında bulundu. Vaka sayılarının kesin ve nihai biçimde azalmasına ilişkin hala netliğin bulunmadığını ifade eden IMF, dolayısıyla küresel ekonomideki toparlanmanın da uzun vadelere yayılacağını ve teşviklerin devam etmesi gerektiğini belirtti.

Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Fitch Ratings, toplam küresel kamu borcunun 2020'de 10 trilyon Dolar artarak 77,8 trilyon Dolar'a ulaştığını açıkladı. Artan sağlık harcamaları ve teşvikler yüzünden rekor düzeye çıkan küresel kamu borçların, mali desteklerin devam etmesi mecburiyeti sebebiyle 2021'de yeni bir rekor kırması bekleniyor.

Fitch Ratings yaptığı bir diğer açıklamada, küresel ekonomide 2021'in gelişen ekonomilerin yılı olacağını ve bu yıl gelişen ekonomilere yönelik sermaye akışının artacağını açıkladı. Sermaye akışının artması, gelişen ekonomilerin para birimlerinin de güçleneceğine işaret ediyor. Bu açıdan, son yıllarda kan kaybeden gelişen piyasa para birimleri, 2021'de dikkat çekici toparlanmalar kaydedebilir.

ABD'de Trump taraftarlarının Kongre Binası'na gerçekleştirdiği saldırı, ülkede olduğu kadar dünyada da şok etkisi yarattı. Demokrasi, barış ve güvenlik adına endişeleri artıran saldırılar, pek çok tartışmayı da beraberinde getirdi. Donald Trump'ın Twitter hesabının askıya alınmasının her şeye rağmen düşünce özgürlüğüne aykırı olarak değerlendirilmesi, piyasalarda olumsuz karşılandı ve Twitter hisselerinin rekor düzeyde düşmesine sebep oldu. Bununla birlikte, veri güvenliğine ilişkin duyulan endişeler de, sosyal medya şirketlerinin hisselerinde değer kaybı yarattı.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC), küresel petrol talebinde risklerin aşağı yönlü olduğunu ve 2021'de Brent fiyatının ortalamasının düşük seyirde kalmaya devam edileceğinin öngörüldüğünü açıkladı. OPEC üye ülkelerin çoğunun Şubat ayında yapılması planlanan arz artışına karşı çıkmaları da, fiyatların düşük seyredeceği yönündeki sinyalleri güçlendiriyor.

ABD Kongre Binası saldırıları sebebiyle politik açıdan oldukça karmaşık günler geçirirken, başkanlığa seçilen Biden, pandemi ve ekonomik krizle mücadele kapsamında, 1,9 trilyon Dolar'lık yeni bir destek paketi önerisi açıkladı. Salgınla mücadele ve aşı çalışmalarının yanında, işletmelere ve vatandaşlara doğrudan nakdi yardım ayrılmasını da öngören teşvik paketinin hazırlanmasında, aşılama çalışmalarının planlanandan daha uzun vadelere yayılması ve vakaların artmaya devam etmesi etkili oldu. bir toparlanma kaydedileceğini açıkladı.

Amerikan Merkez Bankası (FED), enflasyonda sorun ve dengesizlikler gözlenmediği sürece faizlerin yakın zamanda yükseltilmeyeceğini açıkladı. FED diğer taraftan, aşı çalışmalarının umutları artırsa da, vaka sayısındaki artışın devam etmesinin iyimserliği azalttığını ve tüketici talebinin düşük seyrini koruduğunu belirtti. Yeni Başkanlık dönemi ile birlikte güven ortamının artacağından yola çıkarak daha iyimser bir tutum içerisinde olan Morgan Stanley ise 2021'de ABD ekonomisinin yüzde 3,9 olan büyüme beklentilerinden daha iyi bir performans kaydederek, yüzde 5,9 büyüyeceğini öngörüyor.

Kasım ayında ABD dış ticaret açığı, yıllık bazda yüzde 8 gibi rekor seviyede artarak yaklaşık son 15 yılın en yüksek düzeyine ulaştı. 68,1 milyar Dolar'a yükselen dış ticaret açığı, pandeminin ABD'nin ihracat ve ithalatı üzerindeki etkisini sürdürdüğünü gösteriyor.

Sanayi Üretimi
(Aralık 2020)
%-3,6

GSYİH
(2020-III)
%-2,8

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)
%1,4

İşsizlik Oranı
(Aralık 2020)
%1,4

EURO BÖLGESİ - AB

Euro Bölgesi ekonomik büyüme tahminini yüzde 6,1'den yüzde 4'e indiren AB Komisyonu, Bölgenin pandemi öncesi döneme dönüşünün iki yılı bulacağını öngörüyor. Mutasyon haberleri ve aşılama çalışmalarının uzun vadelere yayılacağı yönündeki eğilimler büyüme öngörüsünde revizyona gidilmesine sebep oldu. Komisyon bunun yanında 2021'de şiddetli ekonomik daralmanın etkilerinin giderek azalacağını, tüketim ve yatırımların artması ile büyüme yoluna girileceğini belirtti.

Pandemi nedeniyle yeni olası destekler gündemdeyken, Euro Bölgesi'nin kamu borcu ise artmaya devam ediyor. AB Komisyonu, aşı çalışmaları başlamış olsa da, sert karantina tedbirlerinin, yeni destekler açıklanmasını mecbur kıldığını, bunun da kamu borcunu artırdığını ifade etti.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), döviz kurundaki gelişmelere ilişkin risklerin enflasyon görünümü üzerinde olumsuz etkiler yapabileceği konusunda belirsizlikler olduğunu belirtti. Euro kurundaki yükselişin enflasyon düşüşünü hızlandırdığını belirten ECB, ayrıca tüm sektörlerle kredi akışı sağlamak ve ekonomiyi desteklemek için ek para politikası uygulanmasının gerekli olduğunu belirtti.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)
%-0,6

GSYİH
(2020-III)
%-4,3

Enflasyon Oranı
(Kasım 2020)
%-0,3

İşsizlik Oranı
(Kasım 2020)
%8,3

ALMANYA

Almanya, pandeminin etkisiyle 11 yıl aradan sonra ilk kez daraldı ve 2020'de yüzde 5 küçüldü. Söz konusu daralma büyük ölçüde, şirket ve tüketici faaliyetlerinin kısıtlanmasından kaynaklandı. Diğer taraftan, pandeminin çok daha olumsuz koşullara sahip olmasına rağmen yüzde 5'lik daralmanın global finansal krizin yaşandığı 2009'daki yüzde 5,7'lik daralmadan daha düşük olması, Almanya'nın krizle mücadele konusunda ciddi anlamda yol kat ettiğini gösteriyor.

Almanya'da Kasım'da yüzde -0,3 olan yıllık enflasyon, Aralık'ta değişmeyerek sabit kaldı ve son 6 yılın en düşük seviyesinde kalmaya devam etti. Enflasyonun gerilemesinde, özellikle düşen enerji fiyatları ve güçlenen Euro kuru etkili oluyor. Tüketim mallarındaki KDV indirim desteği de, enflasyon düşüşünde etkili oldu. Diğer kalemlerde düşüş yaşanırken, gıda fiyatlarında ise yüzde 0,5 gibi kısmi bir artış yaşanması da dikkat çekti.

Pandemi ile mücadeledeki başarılı adımlarıyla örnek gösterilen Almanya Başbakanı Angela Merkel, 2021 yeni yıl konuşmasında pandeminin tarihi bir kriz olduğunu bir kez daha yineleyerek, söz konusu mücadelenin yüzyılın siyasi, sosyal ve ekonomik bir görevi olduğunu belirtti. Görevi devretmeye hazırlanmasıyla itibarıyla son yeni yıl konuşması yaptığını ifade eden Merkel, 2021'inekonomik yönden zor geçmeye devam edeceğini ancak her zamankinden daha umutlu olunması gerektiğini vurguladı.

İNGİLTERE

Mutasyonlu virüs sebebiyle vaka sayıları rekor düzeyde artan ve sınırlarını kapatan İngiltere'de bir kez daha tam karantina uygulamasına gidildi. Yeni karantina sürecinde zorlanan işletmeler için ise 4.6 milyar Sterlin'lik yeni bir destek paketi açıklandı.

Fitch Ratings İngiltere'nin kredi notunu AA- olarak teyit etti ve not görünümünü negatif olarak belirledi. Kuruluş, artan kamu borçluluğuna rağmen, İngiltere'nin sermaye piyasalarının derinliğinin ve finansal enstrümanlardaki çeşitliliğin, koruyucu bir kalkan işlevi gördüğünü ve olumsuzlukları dengelediğini ifade etti.

Brexit döneminin en önemli adımlardan olan ve müzakereleri uzun süredir devam eden AB-İngiltere Ticaret ve İşbirliği Anlaşması, iki tarafın da mutabakata varmasıyla imzalandı. Anlaşması kapsamında, iki taraf arasında eşit rekabet ortamının sağlanması adına gümrük vergisi ve kota olmadan ticarete devam edilmesine karar verildi.

İngiltere'de konut fiyatlarının 2020'de ortalama yüzde 7,3 yükselişle son 6 yılın en yüksek artışını kaydettiği açıklandı. Pandemi desteklerinden olan konut sektörünü canlandırmak amacıyla satışlarda emlak işlem vergisi muafiyeti getirilmesiyle artan konut fiyatlarında, 2021'de ise yüzde2-5 bandında düşüş bekleniyor.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%-2,6

İşsizlik Oranı
(Kasım 2020)
%4,5

GSYİH
(2020-III)
%-4,0

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%-0,3

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%-4,7

İşsizlik Oranı
(Ekim 2020)

%4,9

GSYİH
(2020-III)
%-8,6

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%0,6

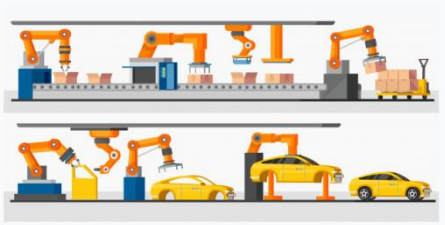
JAPONYA

Japonya'da artan vakalar üzerine, Hükümete olağanüstü hal çağırısı yapılması sonrası, 4 eyalette süren uygulamaya 7 eyaletin daha dahil edileceği bildirildi. Böylece, ülke ekonomisinin toplam üretiminin yüzde 60'ını oluşturan 11 eyalet OHAL kapsamına alınıyor. Özellikle, ülkenin ekonomik ve finansal merkezi konumundaki Tokyo'daki vaka artışları, OHAL sürecini hızlandırdı. Yeni kararlar birlikte, Japonya ekonomisi 2021 ilk çeyrekte beklentilerden daha olumsuz bir performans sergileyebilir.

Japonya ekonomisine dair 2021'e yönelik değerlendirmelerde bulunan, Başbakan Suga Yoşihide, ülkede aşılma çalışmalarının hız kazanarak vakaların en yakın zamanda kontrol altına alınacağını, 2021 yılının daha olumlu bir yıl olacağını belirtti. İklim değişikliği ile mücadele kapsamında da, yenilenebilir enerji kaynaklarının 2021'de yaygınlaştırılması bekleniyor.

Diğer taraftan Başbakan, ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacak olan ve pandemi nedeniyle ertelenen Tokyo Olimpiyatları ve Paralimpik Oyunlarının düzenlenmesine yönelik kararlılığın sürdürüldüğünü açıkladı.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%-3,9

GSYİH
(2020-III)
%-5,8

İşsizlik Oranı
(Kasım 2020)

%2,9

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%-1,2

GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN

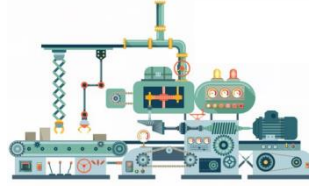
Çin ekonomisi 2020 dördüncü çeyrekte yüzde 6,5 ile beklentilerden daha güçlü büyüme kaydetti. Böylece, 2020 yılı yüzde 2,3 büyüme ile kapatılmış oldu. Pek çok ülkedeki daralmanın aksine Çin'in pozitif büyüme kaydetmesi, kalabalık nüfusuna rağmen hem sağlık yönünden hem de ekonomik açıdan pandemiye en hızlı atlatan ülke olduğu görüşünü bir kez daha destekledi. Ekonomistler, 2021'de ise büyümenin yüzde 8,4'e yükselmesini bekliyorlar.

Bir diğer olumlu gösterge olarak, Çin'in Aralık ayı ihracatının yıllık bazda yüzde 18,1 oranında artmasıyla, rekor düzeyde dış ticaret fazlası kaydedildi.

İhracat artışında, karantina uygulamaları sebebiyle evden çalışmayı sağlayacak teknolojilere ve sağlık ekipmanlarına olan küresel talep artışı etkili oldu. Çin'in teknoloji alanındaki yatırımlarını artırmaya devam etmesi, ihracatında yeni rekorlar kırılmasını sağlayabilir.

İhracattaki rekor artış ve teknoloji alanındaki hamleler, Çin piyasalarında da olumlu karşılıyor. Çin'in hisse piyasaları göstergesi son 13 yılın en yükseğine ulaştı. Çin'deki hisse senedi endeks göstergelerinin Mart'tan beri yaklaşık yüzde 50 yükselmesi de, piyasalardaki değer artışını açık biçimde yansıtıyor.

Çin'in AB ile ilişkilerinde yeni bir sayfa olarak değerlendirilen ve 7 yıldır müzakereleri sürdürülen karşılıklı yatırım anlaşmasında ön uzlaşmaya varıldığı açıklandı. 2022'de yürürlüğe girmesi planlanan anlaşma ile her iki piyasaya da erişimi serbestleştirme hususunda ticareti ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesini içeriyor.

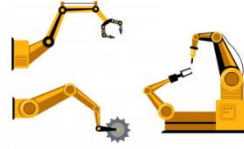

Sanayi Üretimi
(Aralık 2020)

%7,3

GSYİH
(2020)

%2,3

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%0,2

İşsizlik Oranı
(Aralık 2020)

%5,2

HİNDİSTAN

Hindistan'da pandeminin yarattığı olumsuzluklar, etkisini artırarak sürüyor. Aralık ayında işsizlik oranı yüzde 9,1 ile çift haneye yaklaşırken, 2020'nin son çeyreğinde ülke genelinde 9 milyon kişinin işinin kaybettiği açıklandı. Özellikle, kadın istihdamındaki düşüş ekonomik olduğu kadar sosyolojik bir sorun olarak da ülkenin geleceğini riske ediyor.

Hindistan Merkez Bankası, ülke ekonomisinin 2020 mali yılında yüzde 7,5, Hindistan İstatistik Kurumu ise yüzde 7,7 oranında daralacağını öngörüyor. Ancak, ekonomistler söz konusu daralmanın Hindistan ekonomisindeki özellikle son aylarda artan bozulmayı tam olarak yansıtamadığını ve daralmanın çift haneyi bulabileceğini ifade ediyor.

2021'de Hindistan ekonomisinde kalabalık nüfusun aşılmasının alacağı uzun vade sebebiyle pandemi ile mücadele etkili olacak. Bunun yanında, Çin ile artan askeri ve ticari gerginliklerin seyri de 2021'de Hindistan ekonomisine yön verecek.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%-1,9

GSYİH
(2020-III)

%-7,5

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%4,6

İşsizlik Oranı
(Kasım 2020)

%6,5

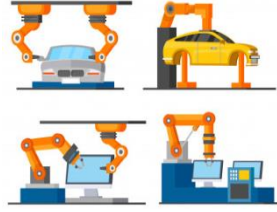
GÜNEY KORE

Güney Kore Merkez Bankası, gerçekleştirdiği güncel para kurulu politikası toplantısında faiz oranında değişikliğe gitmeyerek yüzde 0,50 oranında sabit bıraktı. Pandeminin seyri ve muhtemel mutasyon vakaları, 2021'nin özellikle ilk çeyreğinde piyasaları olumsuz etkileyerek yeni kararlar alınmasını gerektirebilir.

Merkez Bankası'nın yabancı para rezervleri Aralık'ta rekor artışını sürdürerek 443 milyar Dolar'a yükseldi. 7 aydır artış eğiliminde olan rezervler, Güney Kore'nin en yüksek rezerv paraya sahip dünyanın ilk 10 ülkesinden biri olma konumunu da güçlendiriyor.

Pandemi ile etkin mücadelesinde bir başarı örneği olarak gösterilmesine rağmen, Güney Kore'de Aralık ayı işsizlik oranı yüzde 4,6 oranında artarak, son 11 yılın en yüksek değerini aldı. Böylece 2020 yıllık işsizlik oranı ise yüzde 4,0 ile son 20 yılın en kötü performansını sergiledi. Ekonomistler, söz konusu artışın pandemi kaynaklı olmasından dolayı aşılama çalışmalarlarıyla birlikte 2021 yılı istihdamında güçlü bir toparlanma bekliyorlar.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)
%0,5

GSYİH
(2020-III)
%-1,1

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%0,5

İşsizlik Oranı
(Aralık 2020)

%4,6

BREZİLYA

Brezilya'da 2020 yıllık enflasyonu yüzde 4,5 olarak açıklandı. Beklentilerden daha olumsuz gerçekleşen enflasyon, pandemiye rağmen piyasalarda olumsuz karşılandı. Özellikle, gıda fiyatlarının yüzde 14 artışla, yaklaşık son 20 yıllık sürecin en hızlı yükselişini kaydetmesi endişelere sebep oldu. Pandeminin ve diğer konjonktürel faktörlerin etkisiyle 2021'nin özellikle ilk aylarında enflasyonda yeni rekorlar kırılabilir.

Yaşanan olumsuzluklara ve pandeminin etkilerine rağmen, Brezilya'da dış ticaret fazlası 2020'de yıllık bazda yüzde 6,2 artış kaydetti. 2020'de ihracatın yüzde 6 oranında daralmasına karşılık, ithalatın yüzde 9,7 oranında daralması, dış ticaret fazlası verilmesinde etkili oldu. Özellikle, Aralık ayında Brezilya tarım ürünlerine yönelik küresel talebin artması, ihracattaki düşüşü frenledi.

Brezilya ile Hindistan yeni bir serbest ticaret anlaşması geliştirme yönünde müzakerelere başladı. Ticaret savaşları ile birlikte, bölgesel işbirliklerinin güçlenmesine örnek gösterilen söz konusu girişim, aynı zaman Asya-Latin Amerika ticaretinin geliştirilmesi açısından da dikkat çekici bir gelişme olabilir.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%2,8

GSYİH
(2020-III)
%-3,9

Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%4,5

İşsizlik Oranı
(Ekim 2020)

%14,3

RUSYA

Rusya' devlet başkanı Putin tarafından başlatılan ülke ekonomisindeki dolarizasyonu durdurmaya yönelik reformlar etkisini göstermeye başladı. Rusya'nın rezervlerinde altının payı ilk kez doları geçti. Açıklanan güncel verilere göre 2018 yılında rezervlerde yüzde 40 olan Doların payı yüzde 22'ye kadar geriledi. Söz konusu oranın 2021'de daha da gerilemesi bekleniyor.

Pandeminin ekonomik olarak en olumsuz etkilediği ülkelerden biri olan Rusya'da aşılama çalışmaları hız kazanırken, destek ve teşviklere de devam ediliyor. Güncel teşvikler kapsamında, KOBİ'lere yönelik kredi faizi düşürüldü. Düşük faiz ve kolay geri ödeme imkanı sunulan söz konusu kredilerin piyasalardaki kan kaybını durdurmada yeterli olup olmayacağı ise henüz netlik taşımıyor.

Sanayi Üretimi
(Kasım 2020)

%-2,6

GSYİH
(2020-III)
%-3,4

İşsizlik Oranı
(Kasım 2020)

%6,1

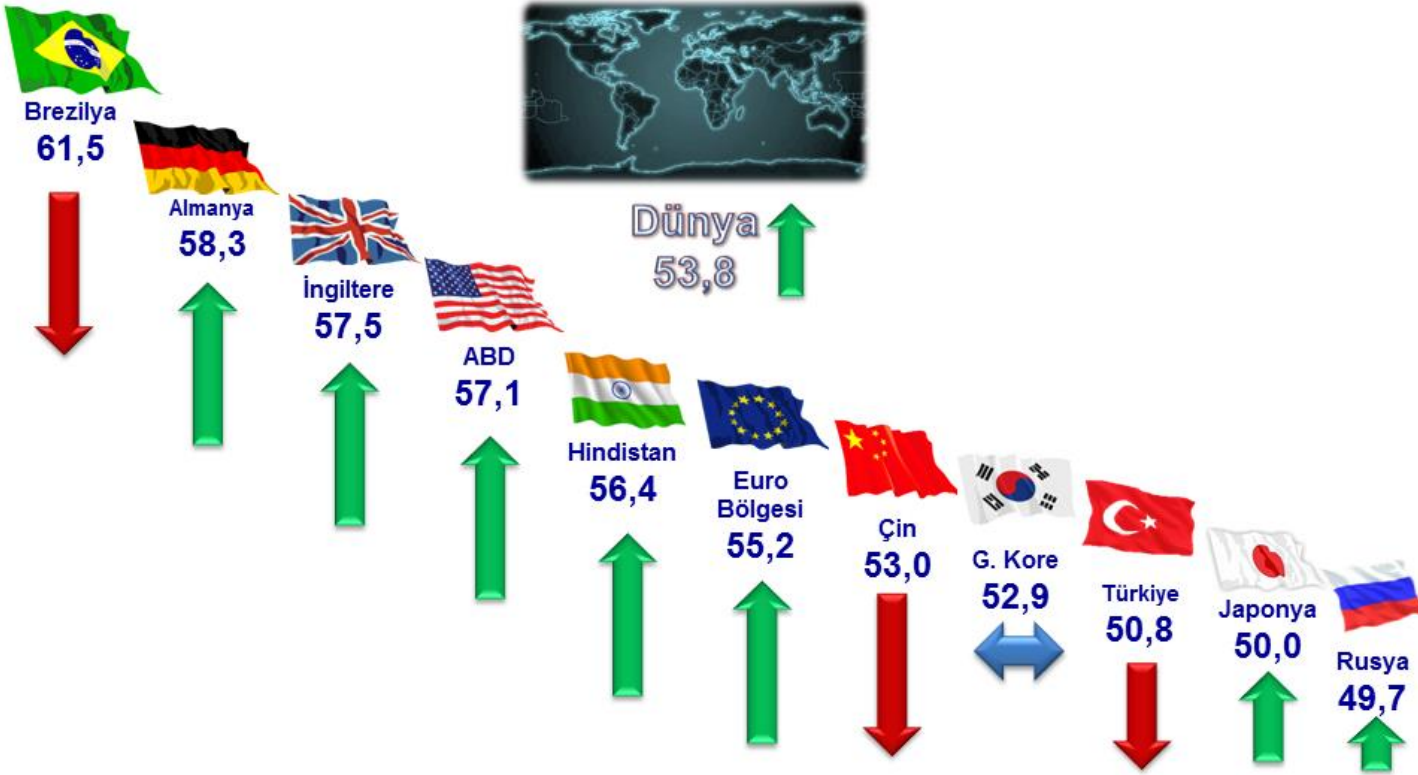
Enflasyon Oranı
(Aralık 2020)

%4,9

Ülkelerin çeyrekler itibariyle verilen büyüme oranları, bir önceki yılın aynı dönemine göre baz alınmıştır.

İMALAT PMI ENDEKSİ (ARALIK 2020)

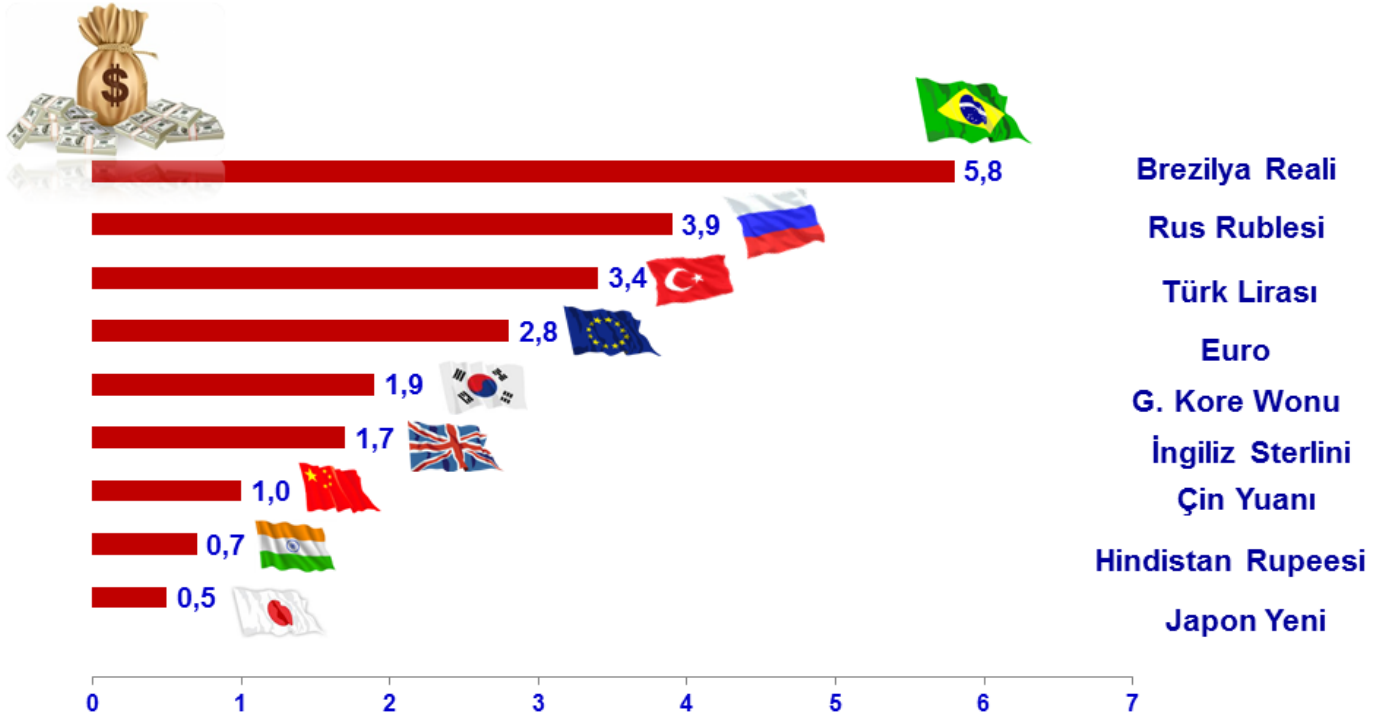
- İmalat PMI Endeksi'nde Kasım'da ülkeler genelindeki azalış eğilimi Aralık'ta artışa döndü. Brezilya Aralık'ta da liderliğini korurken, 2. sırada Almanya, 3. sırada İngiltere yer aldı.
- Japonya eşik değere yükselirken, Rusya eşik değerinin altında kalmaya devam etti.
- Türkiye imalat PMI Endeksi, bir önceki aya göre 0,6 puan gerilemeyle 50,8 düzeyinde gerçekleşti.

İmalat PMI (Purchasing Managers Index) : İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi
Kaynak: Markit

DÖVİZ KURLARI (ARALIK 2020)

- Aralık ayında, ABD'de baş gösteren belirsizliklerin ve siyasi risklerin etkisiyle Dolar'ın değer kaybı güçlendi. Özellikle gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri, Dolar karşısında değer kazandı.
- Brezilya Reali, Rus Rublesi ve Türk Lirası en çok değer kazanan para birimleri oldu.

*Bir önceki aya göre, ABD Dolar'ı karşısındaki % değişim oranlarıdır.

TEKNOLOJİ VE İNOVASYON GÜNDEMİ

Kripto para birimleri piyasalarında işlem hacmi önce 1 trilyon Dolar'ı aşarak rekor kırdı, ardından piyasalarla ilgili çeşitli belirsizliklerin etkisiyle 960 milyar Dolar'ın altına geriledi. FED'in önceki dönem Başkanı Yellen, kripto paraların endişe kaynağı olduğunu belirtti.

Dünyanın elektrikli araçlar kullanımında önde gelen ülkelerinden olan Çin, araçların ücretinde indirimde gitti. Araçların yaygınlaştırılmasıyla enerji maliyetlerinde ve ülke için önemli bir sorun olan hava kirliliğinde azalım hedefleniyor.

Whatsapp, yeni gizlilik sözleşmesi ve veri güvenliği endişeleri sebebiyle bir kez daha tüm dünyada gündem oldu. Gelen tepkiler üzerine, yeni sözleşmeyi erteleyen kurumun ayrıca, AB'de veri gizliliği konusunda hatalar yaptığı için 50 milyon Euro'ya varan para cezası alabileceği belirtildi.

SpaceX, Transporter-1 görevi kapsamında tek seferde 143 uyduyu uzaya taşıyan Falcon 9 roketini uzaya gönderdi. Yeni uydular, telekomünikasyon başta olmak üzere pek çok teknolojiye kullanılacak.

Çin, reformları teşvik etme, istihdamı istikrarda tutma ve büyüme trendini güçlendirme çabaları çerçevesinde, kitlesel girişimcilik ve inovasyon için kurduğu merkezlere 92 yeni inovasyon üssü ekleyeceğini açıkladı.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ENFLASYON (ARALIK 2020)

Enflasyon oranı; 2020 yılı Aralık ayında; yıllık TÜFE'de %14,60, Yİ-ÜFE'de %25,15 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre ise; TÜFE'de %1,25, Yİ-ÜFE'de ise %2,36 oranında artış kaydedildi.

Aralık	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Yıllık (%)	10,56	14,03	4,26	23,11	5,59	41,12
Aylık (%)	0,38	2,30	-0,08	4,08	-0,45	2,02

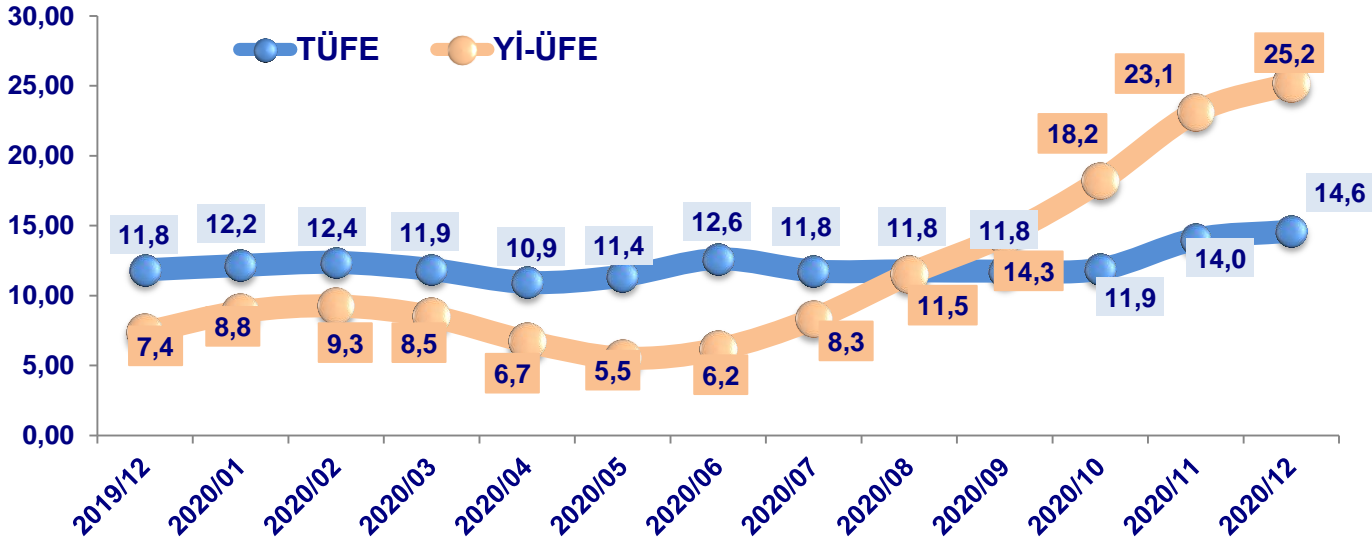
Böylece, 2020 yıllık enflasyon oranı %14,60 düzeyinde kaydedilmiş oldu.

Aralık ayında TÜFE'de ana harcama gruplarına göre yıllık en yüksek artış %28,12 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda gerçekleşti. Bununla birlikte, %21,12 ile ulaştırma, %20,61 ile gıda ve alkolsüz içecekler ve %18,04 ile ev eşyası, en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti. TÜFE'de düşüş gösteren tek grup %-0,32 ile giyim ve ayakkabı oldu.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmada; İzmir'de TÜFE, 2020 yılında %14,49 oranında gerçekleşti. İzmir'de aylık TÜFE artış oranı ise %1,20 oldu.

Yİ-ÜFE'de sanayinin dört sektörünün yıllık bazda değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %19,02, imalatta %27,32, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %0,25 ve su temininde %14,83 artış olarak gerçekleşti.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (KASIM 2020)

S

Sanayi üretim endeksi; Kasım'da yıllık bazda %11,0, aylık bazda ise %1,1 arttı.

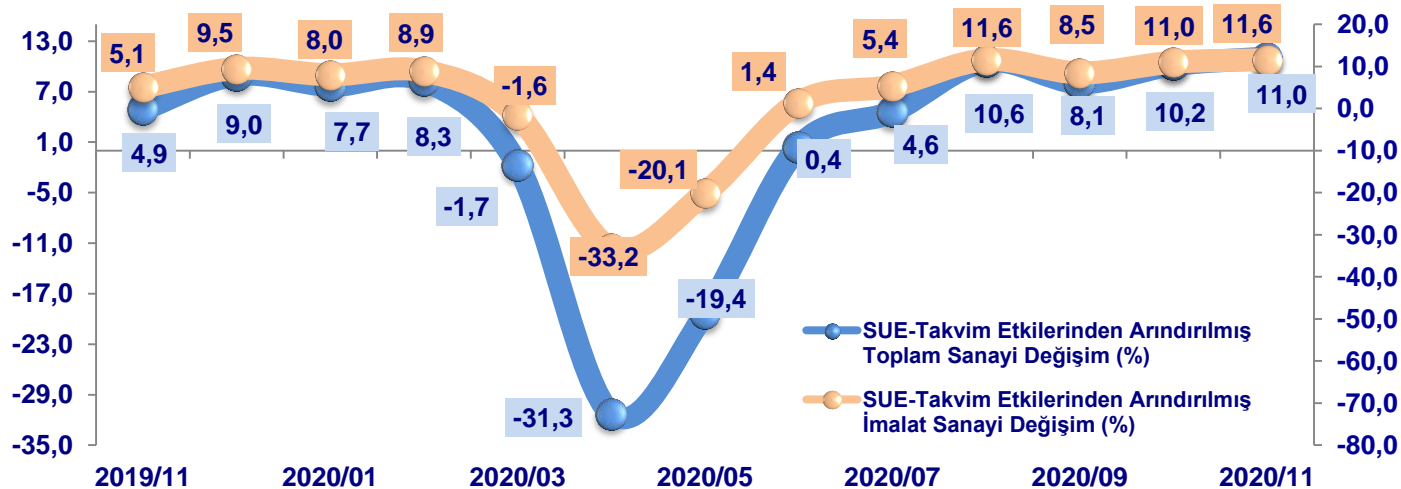
Ekim	Arındırılmamış (%)	Takvim Etkisinden Arındırılmış (%)	Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış (%)
Toplam Sanayi	8,7	11,0	1,3
Madencilik ve Taşocakçılığı	4,5	4,6	0,3
İmalat Sanayi	9,0	11,6	1,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtımı	7,5	7,5	-0,1

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde; Kasım'da madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %4,6, imalat sanayi sektörü endeksi %11,6, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi %7,5 arttı.

Böylece, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi 2020 yılının ilk 11 ayında yıllık bazda ortalama %0,8 arttı.

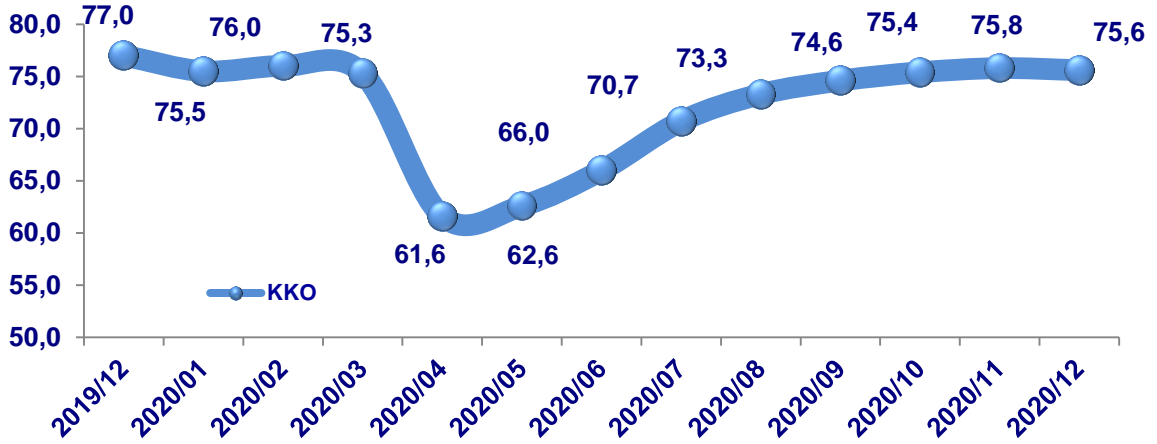
İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; Kasım'da yıllık en fazla artış, %28,5 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşti. Bu artışı %28,4 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı ve %25,7 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri imalatı izledi. Aynı dönemde imalat sanayi alt sektörlerinde en çok azalış kaydeden kalemler ise %-8,0 ile diğer ulaşım araçlarının imalatı ve %-6,8 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı oldu.

Ana sanayi gruplarından Kasım'da bir önceki aya göre en fazla artış; %13,7 ile ileri teknoloji grubunda, en fazla azalış ise %-0,1 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile yine %-0,1 ile dayanıksız tüketim malında gerçekleşti.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (ARALIK 2020)

Kapasite Kullanımı; Aralık ayında kapasite kullanımı bir önceki aya göre 0,2 puan gerileyerek %75,6 oranında gerçekleşti. Böylece 2020 yılında, ortalama kapasite kullanım oranı, bir önceki yıla göre 4 puan gerilemeyle %71,9 olarak kaydedildi.

EN YÜKSEK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı **%84,9**

Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) **%83,4**

Kağıt ve kağıt ürün. imalatı **%82,9**

Ana metal sanayii **%80,0**

EN DÜŞÜK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması **%65,2**

Diğer imalatlar **%64,5**

Deri ile ilgili ürünlerin imalatı **%59,5**

İçeceklerin imalatı **%55,6**

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomik Güven Endeksi
2019			
Aralık	108,7	80,7	97,2
2019 Yıllık	100,3	79,7	89,0
2020			
Aralık	106,8	80,1	86,4
2020 Yıllık	98,2	81,0	83,7

Reel Kesim Güven Endeksi; 2020 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre, 2,9 puan artarak 106,8 seviyesinde gerçekleşti.

Tüketici Güven Endeksi, 2020 yılı Kasım ve Aralık ayında, 80,1 seviyesinde kaldı.

Tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulan Ekonomik Güven Endeksi, 2020 yılı Aralık ayında, bir önceki aya göre, 3,1 puan azalarak 86,4 değerine geriledi.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 124 milyar 747 milyon TL açık vermiş iken, 2020 yılı aynı döneminde 172 milyar 743 milyon TL açık vermiştir. Bütçe gelirleri %17,6 oranında artarak 1 trilyon 30 milyar TL, bütçe giderleri ise %20,2 oranında artarak 1 trilyon 202 milyar TL olarak kaydedildi.

2020 yılı Ocak-Aralık döneminde vergi gelirleri; yıllık bazda %23,6 oranında artarak 833 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %18,7 oranında artarak 1 trilyon 68 milyar TL olarak gerçekleşti.

Ayrıca, 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 24 milyar 808 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken, 2020 yılı Ocak-Aralık döneminde 38 milyar 781 milyon TL faiz dışı açık verildi.

Milyar TL	Aralık		Ocak-Aralık		Değişim Oranı (%)
	2019	2020	2019	2020	
Bütçe Giderleri	104,6	138,3	1.000	1.202	20,2
Bütçe Gelirleri	72,8	97,6	875,3	1.030	17,6
Bütçe Dengesi	-31,8	-40,7	-124,8	-172,8	-38,5

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ (EKİM 2020)

İşsizlik oranı; 2020 yılı Ekim döneminde yıllık bazda 0,7 puan azalışla %12,7 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 896 bin, işsiz sayısı 391 bin kişi azaldı. Toplam işsiz sayısı, 4 milyon 5 bin kişi oldu.

Ekim 15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler	Toplam	
	2019	2020
Nüfus (Milyon kişi)	61,8	62,9
İşgücü (Milyon kişi)	32,7	31,5
İstihdam (Milyon kişi)	28,3	27,4
Tarım	5,1	4,8
Tarım dışı	23,3	22,6
İşsiz (Milyon kişi)	4,4	4,0
İşgücüne dahil olmayanlar (Milyon kişi)	29,0	31,5
İşgücüne katılma oranı (%)	%53,0	%50,0
İstihdam oranı (%)	%45,9	%43,6
İşsizlik oranı (%)	%13,4	%12,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	%15,7	%14,8
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	%25,3	%24,9
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)	%26,0	%27,6

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri
Ekim 2020 dönemsel sonuçları; 2020 yılının 36-48. haftalarını içine alan Eylül, Ekim ve Kasım aylarını kapsamaktadır.

Tarım dışı işsizlik oranı %14,8 olarak kaydedildi. Diğer taraftan, genç nüfusta işsizlik oranı %24,9 oranında gerçekleşirken, ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı %27,6 oldu.

İşsizlik oranı; erkeklerde %11,5 ve kadınlarda %15,5 oranında kaydedildi.

2020 yılı Ekim döneminde istihdam edilenlerin %17,6'sı tarım, %20,3'ü sanayi, %6,4'ü inşaat, %55,7'si ise hizmet sektöründe yer aldı. Yıllık bazda, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 242 bin, sanayi sektöründe 82 bin, hizmet sektöründe 684 bin kişi azalırken, inşaat sektöründe ise 110 bin kişi arttı.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Milyon kişi, 15+ yaş)

Ekim	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
TOPLAM	5,6	4,9	1,7	15,3	27,4

ÖDEMELER DENGESİ (KASIM 2020)

Cari işlemler hesabı; Kasım'da yıllık bazda 4.048 milyon Dolar artarak -4.063 milyon Dolar açık olarak kaydedildi. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı -37.794 milyon Dolar oldu.

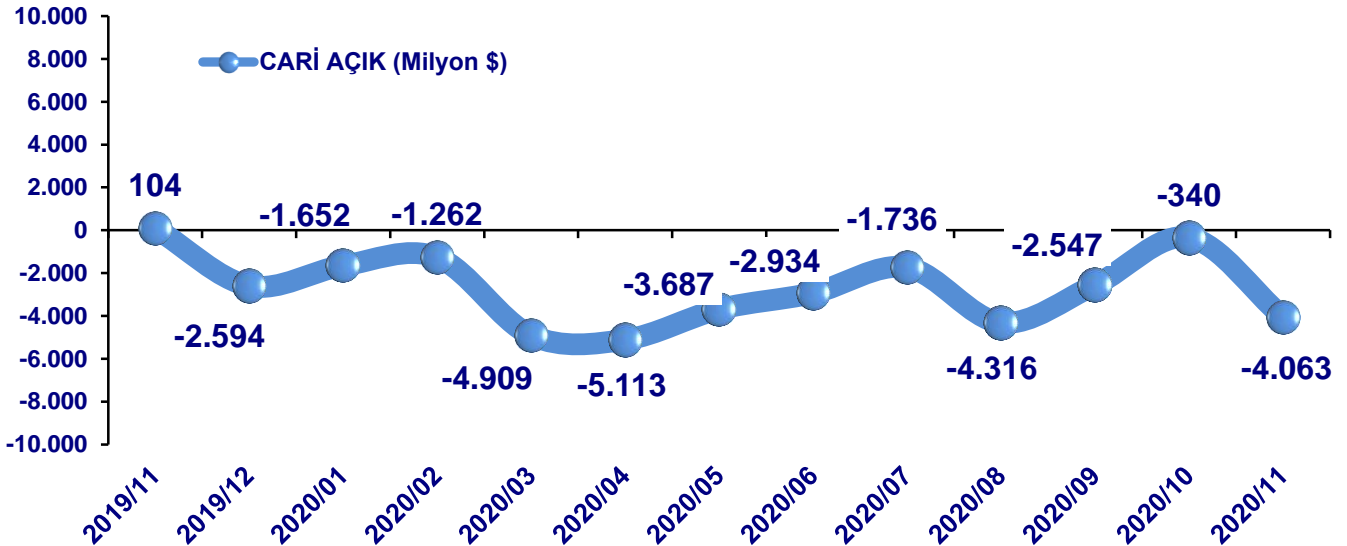
	Kasım		Ocak-Kasım		12 Aylık Kümülat. 2020
	2019	2020	2019	2020	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-15	-4.063	9.602	-35.249	-37.974
SERMAYE HESABI	-1	-3	36	-32	-34
FİNANS HESABI	-3.090	-1.050	2.074	-38.139	-39.128
Doğrudan Yatırımlar (net)	-350	-299	-5.423	-3.464	-4.166
Portföy Yatırımlar (net)	-1.928	-1.298	372	10.618	11.506
Diğer Yatırımlar (net)	-1.555	692	262	-6.697	-7.333
Rezerv Varlıklar (net)	743	-145	6.863	-38.596	-39.135
Net Hata ve Noksan	-3.074	3.016	-7.564	-2.858	-1.120

Söz konusu açıkta, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının 2.900 milyon Dolar artması ve hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin 1.451 milyon Dolar azalması etkili oldu.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, 964 milyon Dolar azalarak 583 milyon Dolar düzeyinde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 299 milyon Dolar olarak gerçekleşirken, portföy yatırımları 1.298 milyon Dolar tutarında net giriş kaydetti.

Resmi rezervlerde Kasım'da 145 milyon Dolar net azalış gerçekleşti.

DIŞ TİCARET VERİLERİ (KASIM 2020)

İhracat %0,9 azalarak 16,1 milyar Dolar, ithalat %15,9 artarak 21,1 milyar Dolar olarak gerçekleşti. 2020 Ocak-Kasım dönemi dikkate alındığında ise, %8,3 azalarak 151,7 milyar Dolar, ithalat ise %3,5 artarak 197,1 milyar Dolar olarak kaydedildi.

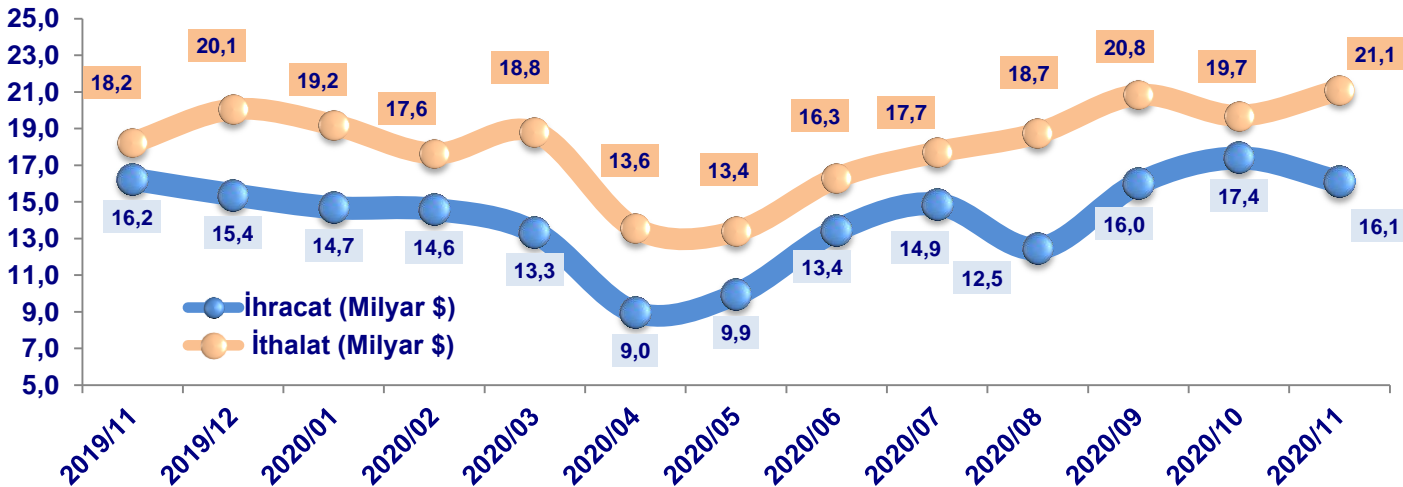
Dış Ticaret açığı -5,0 milyar Dolar oldu.

(Milyar Dolar)	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Ara Malları (Hammadde) İthalatı	
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)
Ocak-Kasım 2019	165,4	1,8	190,1	-11,0	-24,8	-48,8	147,5	-9,1
Ocak-Kasım 2020	151,7	-8,3	197,0	3,5	-45,3	82,5	146,7	-0,5
Kasım 2019	16,2	0,1	18,3	-9,7	-1,9	232,2	14,0	11,2
Kasım 2020	16,1	-0,9	21,1	15,9	-5,0	153,5	15,3	9,5

2019 yılı Kasım ayında %41,6 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2020 yılı Kasım ayında %41,4'e geriledi. AB'ye yapılan ihracat %1,4 oranında azalarak 6,6 milyar Dolar, AB'den yapılan ithalat ise %25,9 oranında artarak 7,6 milyar Dolar olarak kaydedildi.

Fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi; "motorlu kara taşıtları (2,4 milyar \$)" olurken bu fasılı, "kazanlar, makineler (1,6 milyar \$)", "elektrikli makina ve cihazlar" (903 milyon \$) ve "demir ve çelik" (836 milyon \$); izledi. En yüksek ithalat yapılan fasıllar ise; "Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar (2,7 milyar \$)", "Kazanlar, makineler (2,6 milyar \$)", "mineral yakıtlar, mineral yağlar (2,5 milyar \$)" ve "motorlu kara taşıtları (2,0 milyar \$)" oldu.

İzmir'in ihracatı yıllık bazda, %1,3 oranında artarak 1,1 milyar Dolar, ithalatı da %14,5 oranında artarak 785 milyon Dolar olarak gerçekleşti. Böylece, İzmir Kasım'da 265 milyon Dolar dış ticaret fazlası verdi.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

GÖSTERGE ADI	2017	2018	2019	SON VERİLER		
				2020/I	2020/II	2020/III
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyar \$)	851	797	761	177	153	193
Kişi başı Milli Gelir (\$)	10.602	9.693	9.213	-	-	-
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	7,4	3,0	0,9	4,4	-9,9	6,7
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,1	1,1	-2,3	6,6	-18,4	7,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Milyon Kişi)	28,2	28,7	28,1	Ağu.20	Eyl.20	Ekim.20
İstihdam Oranı (%)	47,1	47,4	45,7	27,6	27,7	27,4
İşsiz Sayısı (Milyon Kişi)	3.454	3.537	4.469	43,9	44,1	43,6
İşsizlik Oranı (%)	10,9	11,0	13,7	4,2	4,1	4,0
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,0	12,9	16,0	13,2	12,9	12,7
				15,7	15,0	14,8
ENFLASYON (%)				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
Yİ-ÜFE (yıllık)	15,5	33,6	7,4	18,2	23,1	25,2
YD-ÜFE (yıllık)	19,8	33,5	8,9	37,7	41,1	37,6
TÜFE (yıllık)	11,9	20,3	11,8	11,9	14,0	14,6
DIŞ TİCARET (Milyar \$)				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
İhracat	164	177	181	16,1	17,4	16,1
İthalat	239	231	210	23,0	18,7	21,1
Dış Ticaret Dengesi	-74	-54	-30	-4,8	-2,4	-5,0
Cari İşlemler Dengesi	-41	-21	8,0	-2,4	0,3	-4,0
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Teşvikli Yatırımlar (Milyar TL)	165	168	135	19,6	16,0	25,3
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	7.392	5.877	5.679	1.122	973	1.009
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Bin Adet-Kümülatif)				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Kurulan Şirket Sayıları	118	121	110	73,9	84,2	92,8
Kapanan Şirket Sayıları	33	32	33	9,9	11,2	12,3
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)				Ağu.20	Eyl.20	Ekim.20
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	115,9	112,7	179,4	-165,3	-162,3	-157,2
BORÇLANMA (Milyar \$)				2019-IV	2020-I	2020-II
Dış Borç Stoku	453,8	442,6	434,2	434,2	428,9	421,9
Kamu	136,2	139,9	156,9	156,9	169,9	163,3
Özel	315,8	296,8	268,8	268,8	250,6	238,9
KREDİLER (Milyar \$)				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	238,6	224,0	201,0	169,9	169,0	169,5
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Takv. Etk. Arındırılmış)				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Toplam Sanayi (%)	9,0	1,3	-0,5	8,1	10,2	11,0
İmalat Sanayi (%)	8,9	1,2	-0,7	8,5	11,0	11,6
KAPASİTE KULLANIMI (%)				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
Kapasite Kullanım Oranı	78,5	76,8	75,9	75,4	75,8	75,6
GÜVEN ENDEKSLERİ				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
Reel Kesim Güven Endeksi	104,9	101,4	100,4	108,1	103,9	106,8
Tüketici Güven Endeksi	68,6	67,0	58,2	81,9	80,1	80,1
Ekonomik Güven Endeksi	100,2	91,7	88,1	92,9	89,5	86,4
SANAYİ CİRO ENDEKSİ				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Sanayi Ciro Endeksi	141,1	188,2	207,4	288,5	306,0	312,1
ELEKTRİK ENERJİSİ				Ağu.20	Eylül.20	Ekim.20
Elektrik Enerjisi Üretimi (Mwh)	272,6	295,7	294,3	27,6	26,5	24,5
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Mwh)	225,7	233,6	229,6	28,9	27,5	25,2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyar TL)				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
Bütçe Dengesi	-47,4	-72,6	-123,7	-4,9	13,4	-40,7
PROTESTOLU SENET				Eyl.20	Ekim.20	Kasım.20
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	940	938	916	36	37	34
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	12,7	18,7	21,2	693	879	784
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	435	589	542	8.185	12.754	12.216
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	134	132	138	1.287	1.748	784
BORSA VE DÖVİZ				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
BIST 100 Endeksi	1,2	0,9	1,2	1,1	1,3	1,5
Dolar/TL	3,65	4,81	5,67	7,87	8,00	7,72
İmalat PMI Endeksi	52,8	48,0	47,5	53,9	51,4	50,8

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. TİCARET BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

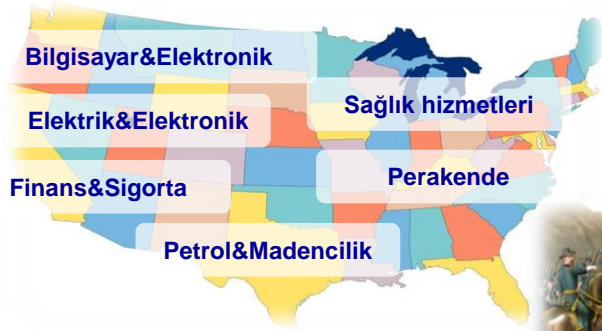
TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

GÖSTERGE ADI	2017	2018	2019	SON AYLIK VERİLER		
				Ekim.20	Kasım.20	Aralık.20
NÜFUS-GÖÇ				YILLIK OLARAK AÇIKLANMAKTADIR.		
Nüfus (Bin)	4.279	4.320	4.367			
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,3	5,3			
Nüfus Artış Hızı (%)	13,2	9,5	10,8			
TR Nüfus Artış Hızı (%)	12,4	14,7	13,9			
Net Göç Hızı (%)	5,8	3,0	4,9			
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.611	1.663	1.620			
Sanayi İstihdamının Payı (%)	31,1	32,4	31,0			
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	524	540	534			
Kadın İstihdamının Oranı (%)	32,5	32,5	32,9			
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	263	265	307			
İşsizlik Oranı (%)	14,0	13,8	16,0			
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	15,1	14,6	17,1			
TARIMSAL ÜRETİM						
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	7.598	8.103	-			
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	5,7	5,1	-			
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)						
Kamu Yatırım Tahsis Payı (%)	2,9	1,9	-			
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYELER						
Üye Sayısı	62	59	62			
ENFLASYON (%)						
TÜFE (yıllık)	13,1	20,4	12,4			
DIŞ TİCARET (Milyon \$)						
İhracat	10.934	12.265	12.169			
İthalat	10.913	10.586	8.676			
Dış Ticaret Dengesi	-593	1.120	2.730			
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,1	5,9			
KAPASİTE KULLANIMI (%)						
Kapasite Kullanım Oranı	67	64	61			
PROTESTOLU SENETLER						
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	45.646	46.690	49.799			
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,9	5,0	5,4			
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	740	985	1.203			
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR						
Belge Adedi	431	326	276			
Yatırım (Milyon TL)	7.569	13.120	5.692			
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,3	8,3	4,2			
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	10,0	5,9	5,4			
MALİ / FİNANS						
Bütçe Gelir/Gider	4,5	4,6	4,3			
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,8	12,0	12,5			
KREDİ/MEVDUAT						
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)	121,4	110,5	105,4			
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	5,7	5,8	5,7			
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	5,2	5,0	5,1			
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER						
Kurulan Şirket Sayısı	4.627	4.977	5.098			
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,3	5,8	6,1			
Kapanan Şirket Sayısı	832	799	904			
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,4	6,9			
MARKA-PATENT SAYISI						
Marka Tescil Sayısı (Adet)*	5.398	5.460	4.585			
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,9	6,7	6,4			
Patent Tescil Sayısı (Adet)*	77	135	65			
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,9	4,8	3,3			
TURİZM						
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	762	946	1.223			
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	2,4	2,4	2,7			
MOTORLU KARA TAŞITLARI						
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,1	6,2			
Ekim.20	12,3	13,9	14,5			
Eyl.20	10,65	11,17	10,50			
Ekim.20	6,44	6,59	7,85			
Kasım.20	4,21	4,58	2,65			
Aralık.20	6,7	6,5	6,5			
2020-I	60	52	58			
2020-II	2.138	2.202	1.931			
2020-III	6,0	6,0	5,6			
Eyl.20	37	39	32			
Ekim.20	56	51	55			
Kasım.20	651	1.395	1.026			
Eyl.20	3,3	8,7	4,1			
Ekim.20	3,8	11,2	3,6			
Kasım.20	4,3	4,4	4,4			
Eyl.20	11,8	11,8	11,5			
Ekim.20	104,6	109,6	104,9			
Kasım.20	5,7	5,6	5,7			
Eyl.20	5,2	5,3	5,3			
Ekim.20	719	644	543			
Kasım.20	6,8	6,3	6,3			
Eyl.20	81	69	58			
Ekim.20	5,5	5,5	5,9			
Ağu.20	771	940	926			
Eyl.20	6,5	6,2	5,9			
Ekim.20	22	47	36			
Kasım.20	4,5	7,5	6,0			
Eyl.20	43	25	7			
Ekim.20	1,9	1,4	0,9			
Kasım.20	6,2	6,2	6,2			

ABD Üretim Deseni

Dünyada hangi endüstrilerde lider?

İHRACATTA YENİ ROTALAR

ABD

İhracatı → 1,6 trilyon \$

En çok ne ihraç ediyor?

Makinalar ve Bilgisayarlar
Elektrik-Elektronik
Kara, Hava, Uzay Taşıtları
Plastikler
Petrol ve Maden
Gıda ve İçecek

ABD Ticaret Deseni

İthalatı → 2,5 trilyon \$

En çok ne ithal ediyor?

Elektrik-Elektronik
Otomotiv
İlaç ve eczacılık
Hazır giyim
Petrol ve kimyasallar
Tarım ve hayvancılık

En büyük ticaret partnerleri kim?

ABD'nin En Değerli Markaları

amazon : 335 milyar \$

Apple: 304 milyar \$

Google : 303 milyar \$

Microsoft : 262 milyar \$

VISA : 188 milyar \$

facebook : 160 milyar \$

McDonald's: 144 milyar \$

Nüfusu: 329 milyon kişi

Milli Geliri: 20 trilyon \$

Kişi başı Milli Geliri: 65 bin \$

Küresel endekslerde ABD nerede?

- 🇺🇸 Küresel Rekabet Endeksinde 2./141
- 🇺🇸 Küresel Dijital Rekabet Endeksinde 1./63
- 🇺🇸 İş Yapma Kolaylığı Endeksinde 6./190
- 🇺🇸 İnsani Gelişmişlik Endeksinde 17./190
- 🇺🇸 Küresel İnovasyon Endeksinde 3./131
- 🇺🇸 Cinsiyet Eşitliği Endeksinde 53./153
- 🇺🇸 PISA Değerlendirmesinde 13./72

Krizlerle dolu 100 Yıllık Ekonomik Büyüme Hikayesi

ABD'ye İhracat ve Yatırım Fırsatları

Türkiye'den firmalar ABD'ye
ne ihraç edebilir?

Potansiyel Sektörler

İlaç ve kimya sanayi ürünleri
Tarım ve hayvancılık ürünleri
Tekstil ürünleri
Makine ve aksamları
Demir-çelik ve metal ürünleri
Elektrik-Elektronik ürünleri

ABD Ticaret ve Yatırım Fırsatlarının EN'leri

Dünyanın en gelişmiş ve büyük ekonomisi
Ürün çeşitliliğinin fazlalığı
Teknolojide dünya liderliği
İş Yapma Kolaylığı gücü
Yüksek eğitilmiş yetişmiş işgücü
Geleceğe hitap eden sektörlerin varlığı
Yıllık 2,5 trilyon \$ ile dünyanın en büyük ithalatçısı
Sadece tüketim maddesinde yıllık 650 milyar \$ ithalat

Türkiye - ABD Ticaret Deseni

2019 itibarıyla

Türkiye ABD'ye 9 milyar \$ ihracat
Türkiye' ABD'den 12 milyar \$ ithalat
gerçekleştirdi.

ABD'ye	ABD'den
en çok ne ihraç ediyoruz?	en çok ne ithal ediyoruz?
Tekstil ürünleri	Ulaşım araçları
Makine ve teçhizat	Kimyasal ürünler
Otomotiv	Tarım ürünleri
Mobilya	Tıbbi aletler
Gıda Ürünleri	Demir çelik

ABD'ye Ne Ürünü İhraç Edebilirim? Ürün Örnekleri

Petrol ürünleri

Çimento

Balık ürünleri

Süt ürünleri

Halılar

Yün ve Yün
ürünleri

Yarı iletken
elektronikler

Kaldırma/yükleme
makinaları

Demir-Çelik
Levhalar

Eğlence
merkezleri için
oyun makinaları

TÜRKİYE- ABD EKONOMİK İLİŞKİLERİ

İkili ekonomik ilişkiler, II. Dünya Savaşı'ndan sonra hızlandı. 1990'da Soğuk Savaşın sona ermesiyle ticari ilişkiler artırdı. İşbirliği stratejisi üzerine kurulu, inişli-çıkışlı bir ilişki kronolojisi izleniyor.

Türkiye-ABD Ekonomik ve Ticari Anlaşmalar

1990 Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
1997 Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması
2000 Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması

Yatırımda Fırsat Vaat Eden Endüstriler

Hava ve uzay taşıtları

Kimyasallar

İlaçlar

Lojistik

Enerji

Medikal

Makine

ABD'ye İhracat ve Yatırım Hakkında Daha Fazla Bilgi İçin

➤ T.C. Ticaret Bakanlığı Kolay İhracat Platformu
(<https://www.kolayihracat.gov.tr/ulkeler/abd>)

➤ ABD Ticaret Bakanlığı
(<http://legacy.trade.gov/investamerica/index.asp>)

➤ TOBB ABD (Chicago) Ticaret Merkezi
(<https://ttm.org.tr/>)

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayan

Türker ADAKALE

Kontrol Eden

Özdem EKİNCİ

İletişim: arastirma@ebso.org.tr

Aylık Ekonomi Bülteni'nin geçmiş sayılarına, <http://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomik-bulten> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

EBSO'yu sosyal medyadan takip etmek için ilgili logoyu tıklayabilirsiniz.

Twitter

Instagram

Facebook

LinkedIn

Youtube

